

Hajdúsámson Város Önkormányzata Polgármesterétől

ELŐTERJESZTÉS A 2015. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok átfogó értékeléséről

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gytv.) 94. §-a határozza meg a települési önkormányzatnak a gyermekek védelmének helyi ellátó rendszerének kiépítésével, működtetésével, a gyermekek ellátásának megszervezésével kapcsolatos feladatait.

A gyermekek védelmének rendszerét a pénzbeli és természetbeni ellátások, a gyermekjóléti alapellátások, a személyes gondoskodást nyújtó ellátások, valamint a hatósági intézkedések alkotják. A 2015. évi gyermekvédelmi tevékenységről szóló beszámoló az előterjesztés mellékletét képezi.

A Gytv. 96. § (6) bekezdése szerint az önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31. napjáig a külön jogszabályban meghatározott tartalommal átfogó értékelést készít, amelyet a képviselő testület megtárgyal. Az értékelést meg kell küldeni a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztályának, mely az értékelés kézhezvételétől számított 30 napon belül javaslattal élhet a helyi önkormányzat felé. A helyi önkormányzat 60 napon belül érdemben megvizsgálja a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály javaslatait és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatja.

Kérem a Képviselő-testületet, hogy az előterjesztést megtárgyalni és a határozati javaslatot elfogadni szíveskedjen.

Határozati javaslat:

Hajdúsámson Város Önkormányzata Képviselő-testülete – a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 96. § (6) bekezdése alapján – elhatározza, hogy a helyi önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatai ellátásáról szóló 2015. évi beszámolót elfogadja.

A képviselő- testület felkéri a polgármestert, hogy a döntésről az illetékes szerveket értesítse.

Határidő: 2016. május 15.

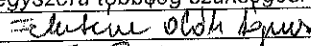

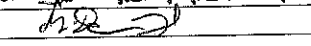

Felelős: Antal Szabolcs polgármester

Hajdúsámson, 2016. április 22.

Antal Szabolcs
polgármester

A határozat elfogadásához egyszerű többség szükséges.

Az előterjesztést készítette:	Feketéné Oláh Ágnes osztályvezető	
Jogi és Szervezési Osztály:	Bagolyiné Szűcs Mariann osztályvezető	
Aljegyző:	Dr. Barnucz Szilvia	
Jegyző:	Dr. Danku József	

Beszámoló a 2015. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok átfogó értékeléséről

I. A település demográfiai mutatói

	2012. év	2013. év	2014. év	2015. év
Lakosok száma	13535	13624	13801	13935
Születések száma	144	156	186	162
18 éven aluliak száma	3533	3501	3511	3485

Az előző évekhez hasonlóan az elmúlt évben is emelkedett a lakosság szám, a születések száma az előző évhez képest 24 fővel csökkent és minimálisan ugyan, de csökkent a 18 év alatti korosztály száma is.

II. Az önkormányzat által nyújtott pénzügyi és természetbeni ellátások

A gyermekvédelmi támogatási rendszerben az elmúlt évben lényeges változás nem volt. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményezett kör változatlan maradt. E kedvezmény a bölcsődés, az óvodás és az 1-8. évfolyamon iskolai oktatásban résztvevő gyermek ingyenes étkezésére, iskolai oktatásban résztvevő előbbi körbe nem tartozó gyermek 50 %-os étkeztetési kedvezményére, a tankönyvpiac rendjéről szóló 2001. évi XXXVII. törvény 8. § (4) bekezdés e) pontjában biztosított tankönyvtámogatásra, valamint akinek jogosultsága augusztus 1-jén és november 1-jén fennáll, egyszeri támogatásra jogosult (gyermekenként 5800 Ft értékű Erzsébet-utalvány). Az elmúlt év december 31-én 1387 gyermek részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben. 2015-ben 28 rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény iránti kérelmet kellett elutasítani. Minden esetben a jövedelem a családban meghaladta a törvényben meghatározott mértéket. A támogatásra felhasznált összeg 16 303 800 Ft volt.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek közül 190 fő esetében állapítottuk meg a hátrányos helyzetet, 594 fő esetében pedig a halmozottan hátrányos helyzetet.

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatást két súlyosan fogyatékos gyermek részére folyósítottunk helyi rendelet alapján havi rendszerességgel, melynek havi összege 6 600 Ft/fő, éves szinten 150 480 Ft került kifizetésre. Kérelem elutasítására nem került sor.

Óvodáztatási támogatás kifizetésére 79 esetben került sor, a kifizetett összeg itt 790 000 Ft. Első alkalommal az óvodáztatási támogatást természetben folyósította az önkormányzat. Hat gyermek részére vásárolt be a gyermekjóléti szolgálat családgondozója a szülővel együttműködve, a részükre kifizetett összeg 120 000 Ft volt. Ez az ellátás 2016-ban már megszűnt.

A képviselő-testület a felsőfokú oktatási intézményben tanulók támogatásáról szóló 12/2015. (IV.30.) önkormányzati rendeletében újra szabályozta helyi rendeletét, mely szerint 3.7-es tanulmányi átlagtól 20 000 Ft-os egyszeri támogatásban részesíti a felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanuló hallgatókat. Az elmúlt évben 48 esetben összesen 845 000 Ft került kifizetésre.

Korábbi évekhez hasonlóan részt vettünk a gyermekek nyári étkeztetésében. Az igény bejelentésünket követően 2015. június 29-től 2015. augusztus 29-ig terjedő időszakban 808 gyermek részére tudtunk biztosítani napi egyszeri meleg étkezést, e feladat ellátására 15 282 077 Ft támogatásban részesültünk.

Településünkön a gyermekétkeztetés az iskolai napközi, menza, óvodai napközi, valamint a bölcsőde keretén belül történik.

Étkezési kedvezmények:

Iskola:

Összes étkező: 782 fő

- Napközisek száma: 589 fő
- Menzás: 193 fő

- Napközisek közül ingyenesen étkező: 421 fő
- Menzások közül ingyenesen étkező: 135 fő
- Napközisek közül 50 % kedvezményben részesülő: 58 fő
- Menzások közül 50 % kedvezményben részesülő: 23 fő.

Óvoda:

Az óvodai étkeztetésben 100 %-os kedvezményben részesülő gyermekek:

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény alapján 199 fő,
- 3 vagy több gyermekes családok 40 fő,
- tartós beteg 8 fő,
- nevelésbe vett gyermek 13 fő,
- jövedelem alapján 179 fő,
- családban tartós beteg 6 fő.

Bölcsőde:

Hónap	Ingyenes étkezők száma	50 %-os étkezők száma	Egész árat fizetők száma
Január	2	6	12
Február	2	6	12
Március	2	6	12
Április	4	6	22
Május	7	6	21
Június	9	6	21
Július	8	7	21
Augusztus	9	7	22
Szeptember	31	7	4
Október	32	-	6
November	32	-	6
December	34	-	6

III. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások

Gyermekjóléti Szolgáltatás

A gyermekjóléti szolgálat 2015-ben a Nyíradonyi Szociális és Gyermekjóléti Társulás keretein belül a Nyíradonyi Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatási Központ Gyermekjóléti Szolgálat Területi Irodájaként látta el a feladatát.

A szolgálat főbb feladatai voltak:

- A gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése
- A gyermek veszélyeztetettségének megelőzése
- A gyermek veszélyeztetettségének megszüntetése
- Javaslattétel gyermekvédelmi gondoskodás alkalmazására
- A családjából kiemelt gyermek visszahelyezésének elősegítése, utógondozás
- A szolgálat - összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel, szolgálatokkal - szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez.

A Jelzőrendszer működésének tapasztalatai:

A településen élő gyermekek életkörülményeit, szociális helyzetét, szükségleteit az észlelő- és jelzőrendszer tagjainak segítségével kíséri figyelemmel a szolgálat. Ezen intézmények jelzik, ha a gyermek veszélyeztetettségét észlelik, e jelzések alapján kerül sor a kapcsolatfelvételre, s a veszélyeztetettség mértékéhez, a család szükségleteihez igazodva a szükséges intézkedésekre.

2015-ben a helyi jelzőrendszer tagjai között változást az jelentett, hogy év közepén Hajdúsámson város a Debreceni Rendőrkapitányság illetékességi területéhez került át. Az új tagokkal a kapcsolatfelvétel megtörtént, az együttműködés megvalósult.

A jelzőrendszernek továbbra is aktívabb csoportja a helyi általános iskolák, védőnők, gyámhivatal, rendőrség, akik részéről nagy az igény a rendszeres esetmegbeszélésekre, konferenciákra, szakmaközi megbeszélésekre.

Egyes tagokra azonban továbbra is jellemző, hogy csak eseti megszólítás alkalmával jön létre az együttműködés.

A jelzések intézményenkénti megoszlása:

	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.
II.R.F. Általános Iskola és AMI	57	114	179	93+5 2	75	117	113
Csapókerti Általános Iskola						10	
Debreceni általános iskolák	29	32	16	23	29	15	
Db-i gimnázium középiskola – szakmunkásképző	131	147	80	106	93	30	
Óvoda	11	8	9	7	6	11	8
Házi orvosok, kórház	1	1	-	2	7	3	2
Védőnői szolgálat	21	26	22	11	13	19	15
Rendőrség	27	21	28	16	24	5	14
Gyámhatóság/gyámhivatal	12	49	93	22	5	161	267
Szabálysértési ügyek	117	90	139	53	-	-	-
Egyéb (lakossági jelzés)	1	2	5	4	2	5	12
Bíróság, ügyészség	1	3	5	-	-	-	2
Pártfogói felügyelet	3	6	9	-	-	-	3
Társ intézmények, egyház, alapítvány	12	1	1	3		2	2
Összesen:	423	507	586	392	254	208	171

Gyermekjóléti szolgálat statisztikai adatai tárgyév december 31-i állapot szerint

	2012.		2013.		2014.		2015.	
	gyermek	család	gyermek	család	gyermek	család	gyermek	család
Alapellátás	128	68	134	61	138	55	90	49
Védelembe vétel	56	25	46	23	81	35	75	33
Nevelésbe vett	69	26	67	30	58	16	67	26
Tartós nevelt	2	2	2	1	7	3	3	2
Utógondozás	4	2	1	1	2	2	4	3
Összesen:	259	123	250	86	286	111	239	113

Amíg a szülők és a gyermekek önkéntesen vállalják az együttműködést a veszélyeztetettség megszüntetése érdekében, és attól eredmény is várható, addig alapellátás keretében történik a család gondozás.

Védelembe vétel

Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevitelével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy

segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a gyámhatóság a gyermeket védelembe veszi.

2015-ben új intézkedés elrendelésére 18 családot érintve 26 gyermek esetében került sor.

Az új eljárások okai változatos képet mutatnak (nem gyakoriság szerinti felsorolásban):

- 50 órát meghaladó igazolatlan mulasztás
- magatartási problémák
- elhanyagolás
- családi konfliktusok
- bűncselekmény elkövetése

Megszüntetésre 11 család 21 gyermeke esetében került sor.

Eredményesség alapján sajnos egyetlen eset került megszüntetésre.

A megszüntetésekre legtöbbször nagykorúság elérése, illetve egyéb hatósági intézkedés elrendelése miatt kerül sor.

A védelembe vett gyermekek száma nagyon magas településünkön.

Ideiglenes hatályú elhelyezés esetei

Ha a gyermek felügyelet nélkül marad, vagy testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését családi környezete vagy ön maga súlyosan veszélyezteti, és emiatt azonnali elhelyezése szükséges, akkor kerül sor az intézkedésre.

2015-ben 11 gyermek esetében került sor ideiglenes hatályú elhelyezésre, ezek a gyerekek 7 családból kerültek ki.

Kiemelések okai:

- elhanyagolás
- felügyelet nélkül hagyás
- gyermek magatartási problémája
- szökés.

Sajnálatos módon az intézkedés felülvizsgálatát követően valamennyi gyermek nevelésbe került.

Nevelésbe vétel

2015-ben 1 család esetében - melyben 7 gyermek nevelkedett - közvetlenül tett a szolgálat javaslatot a nevelésbe vételre tekintettel arra, hogy az évekig fenntartott védelembe vétel keretében nyújtott gondozás eredményre nem vezetett, a gyermekek veszélyeztetettsége pedig fokozódott.

A gyermek kiemelését is családgondozás követte, hiszen a szolgálatnak feladata volt a családból kiemelt gyermek visszahelyezésének elősegítése. Ennek érdekében elsősorban a szülőket támogatja a visszahelyezés feltételeinek megteremtésében, a gyermekkel való kapcsolattartásban.

2015-ben 6 gyermek esetében került sor vérszerinti családba való visszahelyezésre.

Utógondozás

Nevelésbe vétel megszüntetése után utógondozás keretében segítették elő a családgondozók a fiatal felnőtt vagy gyermek családi környezetbe való visszailleszkedését, illetve önálló életének megkezdését.

Az elmúlt évben 4 gyermek utógondozását végezte a szolgálat.

Lezárt esetek

A gondozás eredményre vezetett, vagy a gyermek nagykorúvá vált.

Az elmúlt évben 24 családból 29 gyermek esete került lezárásra.

Átadott estek:

A család más szolgálat illetékességi területére költözött. 2015-ben 5 család esete került átadásra, 6 gyerekekkel.

A szolgálatot önként felkeresők továbbra is többnyire hivatalos ügyek elintézéséhez kértek segítséget, vagy információszerzés miatt tértek be.

Az elmúlt évben többen is jelzés céljából keresték meg a szolgálatot. A szolgálatnál érezhető folyamat a gyámhivatalban még fokozottabban érezhető volt.

Válsághelyzetben lévő várandós anyák gondozása:

2015-ben a 3 gondozott esetből 2 várandós volt fiatalkorú. További egy esetben csak közreműködött az esetkezelésben a családgondozó, szintén fiatalkorú anyja esetében. A fiatalkorúak esetében a szakellátás nyújtott megoldást a bizonytalan helyzetben.

Személyi feltételek:

Családgondozói feladatkört 4 fő látott el. A családgondozók munkáját egy fő adminisztrátor segítette, akit az intézmény közfoglalkoztatás keretében alkalmaz. Pszichológusi tanácsadást heti négy órában biztosított pszichológus szakember megbízásos jogviszonyban.

Tárgyi feltételek:

2015-ben sor került az épület hőszigetelésére és nyílászárók cseréjére. Ez mind esztétikai, mind energiatakarékossági szempontból javított a telephely helyzetén. Az épület méretéből, tárgyi felszereltségéből adódó problémák azonban továbbra is fennállnak (nincs kellő számú irodahelyiség, számítógép, tárolásra szolgáló szekrények).

IV. Gyermek napközbeni ellátása

IV/1. Bölcsőde

2015. április 1-től vették birtokba az új bölcsődét. Három csoportszobával és egy nagy mozgásfejlesztő szobával várják a hozzájuk érkező gyermekeket. Egy csoportban a felvehető gyermeklétszám 14 fő, abban a csoportban ahol 2 éven aluli gyermeket gondoznak, 12 fő. Az elmúlt év szeptemberében óvodába távozott 18 gyermek, egyéb ok miatt (pld.: költözés) 5 gyermek férőhelye üresedett meg. A férőhelyeket igyekeztek minél előbb feltölteni, a szülők munkába állásának idejétől függően. A 2015. évre jelentkezett összes gyermeket fel tudták venni. A jelentkező gyermekek közül 1 fő hátrányos helyzetű volt. A három csoport létszáma összesen 40 fő lett.

Felvétel rendje

Az előző évekhez hasonlóan a szülők gyermekeik felvételi kérelmét az adott nevelési évre az óvodai beíratások után május hónapban meghatározott 3 napon tehetik meg. A felvételi időpontok elérhetőek voltak egy részletes tájékoztatóval a város honlapján, a Polgármesteri Hivatalban, védőnőknél, gyermekorvosoknál. Ha a szülők a nevelési év közben kérték gyermekük felvételét, akkor a felvételi lapot a felvétel előtt 2 hónappal adhatták be.

A gyermekek kor szerinti megoszlása 2015. évben

HÓNAP	1-10 hó. korig	11-18 hó. korig	19-36 hó. korig	36 hó. feletti
Január	-	1	16	3
Február	-	1	17	2
Március	-	-	15	5
Április	-	2	24	5
Május	-	2	25	7
Június	-	2	25	9
Július	-	2	25	9
Augusztus	-	2	21	13
Szeptember	-	1	21	14
Október	-	1	32	1
November	-	1	34	1
December	-	3	36	1

Kihhasználtság, feltöltöttség

HÓNAPOK	Kihhasználtság %-ban, napi tényleges megjelenés	Beíratottakhoz viszonyított kihhasználtság %-ban	Naponta megjelentek száma (átlag)	Naponta beírtak száma (fő)
Január	80	100	16	20
Február	77.50	100	16	20
Március	84.12	100	17	20
Április	58.82	66.39	16	28
Május	66.79	80.95	23	34
Június	72.40	85.71	26	36
Július	63.19	84.07	22	35
Augusztus	57.02	85.71	21	36
Szeptember	70.56	77.81	23	33
Október	72.68	87.59	27	37
November	77.26	90.48	29	38
December	73.97	93.33	29	39

A gyermekek fokozatosan kerültek felvételre és beszoktatásra a szülők munkába állásának nehézségei miatt. Néhányan évközben elköltöztek, vagy óvodába távoztak. Az így megüresedő férőhelyek betöltése is időt vett igénybe. Az iskolai nyári szünet bekövetkeztével pedig előfordult, hogy a szülők kevesebbet vitték bölcsődébe gyermekeiket.

Normatív adatok

2015. évre 27 főre 13 340 700 Ft és 1 fő hátrányos helyzetű gyermekre 518 805 Ft (azaz összesen: 13 859 505 Ft) normatívát vettek igénybe. Ez a szám jónak mondható tekintettel arra, hogy itt nagyon kicsi gyermekeket gondoznak, ők a betegségekkel szemben jobban érintettek.

Étkeztetés

Az új bölcsődében saját konyhát működtetnek, mely megfelel a HACCP előírásainak, uniós szabályoknak. A különböző korcsoportú gyermekek étkeztetése nagyon fontos szakmai feladat. Szakképzett élelmezésvezető állítja össze az étlapot, hogy a gyermekek mindennapi megfelelő, egészséges táplálkozása biztosítva legyen. Az étlap összeállításánál a 37/2014. (V.30.) EMMI rendelet (a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról) betartása nagyon fontos. Az ételekhez szükséges friss élelmiszereket saját maguk szerzik be. Nagyon fontosak a korszerű konyhatechnológiai eljárások alkalmazása az ételkészítésben.

Együttműködés színterei

Nagyon fontos a szülőkkel történő szoros együttműködés. A szülők elégedettsége a fenntartót is elégedetté teszi, mert egyre többen viszik gyermeküket bölcsődébe. Lehetőségük van a szülőknek többféle téren értesülni, érdeklődni a gyermekükkel kapcsolatos kérdésekről. A mindennapos találkozások alkalmával, rövidebb beszélgetésekkor tájékoztatást adnak a kisgyermeknevelők az aznap történt eseményekről. Az üzenő füzetben negyedévente tájékoztatást kapnak a bölcsődében tapasztalt fejlődésről. Ebben a füzetben a szülők is visszajelezhetnek az általuk tapasztalt dolgokról. Egy évben több alkalommal tartunk szülőértekezletet. Közös rendezvényeink az elmúlt évben is sikeresek voltak, így a Bölcsőde kóstolótató, a Mikulás ünnepség és a Karácsonyi szöszmötölés.

Szakmai létszám

2015. április 1-től 3 új dolgozóval gyarapodott a létszám. Két kisgyermeknevelő felvételére került sor az új csoport kialakításához és egy fő konyhalány felvétele volt esedékes a nagyobb létszámú konyha kialakításához. A két fő takarító helyett egy fő van alkalmazásban, a másik fő takarító és a mosónő státuszát is közfoglalkoztatott dolgozókkal oldják meg. Ez akkor okoz problémát, amikor a közfoglalkoztatott program befejeződik és az új program csak két-három hét múlva indul. Ilyenkor a takarítást és a mosást magunk oldják meg, ami nem egyszerű feladat a gyermekek gondozása mellett.

Konkrét szakmai létszámunk 2015. április 1-től:

- 1 fő vezető
- 1 fő szakképzett ételmezésvezető
- 6 fő szakképzett kisgyermeknevelő
- 1 fő szakképzett szakács
- 1 fő konyhalány
- 1 fő takarító.

IV/2. Óvoda

A hajdúsámsoni „Eszterlánc Óvodába” a 2015-2016-os tanévben 464 gyermek jár. A gyermek létszám folyamatosan változik. Egész évben történik beiratkozás és kiiratkozás is, ebből nevelőszülő gyermek 12 fő, SNI-s gyermek 6 fő.

A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek besorolását 2013. augusztus 31-ig a Köznevelési Törvény 121. § (1) bekezdés 14. pontja szerint végezték. Jelenleg a Gytv. 2013. szeptember 1-jei hatállyal életbe lépő meghatározása alapján kerülnek besorolásra a gyermekek.

Hátrányos helyzetű gyermekek száma: 20 fő, halmozottan hátrányos helyzetű: 90 fő, veszélyeztetett gyermekek száma: 6 fő.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek elosztása kérés, illetve húzás alapján a törvénynek megfelelően történt.

Jelenleg 195 fő tanköteles korú gyermek van, melyből várhatóan 132 gyermek fog iskolába menni 2016 szeptemberében. Óvodai nevelésben javasolt még egy évig 37 fő és 16 fő a Nevelési Tanácsadó vizsgálata alapján kerül iskolába vagy marad további nevelésben.

2015 decemberében a Pedagógiai Szakszolgálathoz iskolaérettségi vizsgálatra küldött gyermekek száma 31 fő.

Az óvodában főállású gyógypedagógus és logopédus is dolgozik. Ők az SNI-s és Nevelési Tanácsadós gyermekek mellett ellátják a többi fejlődésben lemaradt és beszédhibás gyermekeket is. Logopédiai fejlesztésre jár 77 gyermek, fejlesztő foglalkozásra jár 90 gyermek.

Ebben a tanévben is küldtek problémajelző lapot a Gyermekjóléti Szolgálatnak. Az alapellátásban levő, illetve a védelemben vett gyermekekről folyamatos jelzéseket, információkat küldenek a Gyermekjóléti Szolgálatnak telefonon, személyesen vagy írásos formában (gyermekjellemezések).

Az óvodapedagógusok saját csoportjukban folyamatosan figyelemmel kísérik a gyermekek hiányzását. Igazolatlan hiányzás esetén a megtett jelzéseket, intézkedéseket a csoportnaplóban kell vezetnünk.

Szabadidős gyermekprogramok az elmúlt évekhez hasonlóan: szüreti mulatság, mobilitás nap, mikulás ünnepség, karácsonyi ünnepség, farsang, gyermeknap, kirándulások, stb.

Délutáni foglalkozások keretében a gyermekek több tevékenységet is kipróbálhatnak: néptánc 25 gyermek, ovi aerobik 20 gyermek, zene óvoda 14 gyermek.

Továbbra is nagy sikere van a „Segítség Határok nélkül” programnak. Decemberben több, mint 260 gyermek kapott csomagot. Itt a hátrányos helyzetű gyermekek mellett a nagycsaládosok és az óvónők által úgy ítélt családok is kaphattak csomagot.

Továbbra is céljuk a prevenció, a gyermekek hátrányos helyzetének csökkentése, a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, szükség szerint segítségnyújtás, együttműködés a különböző intézményekkel és szakemberekkel.

IV/3. Iskola

1. Tanulók száma:

- Alsó tagozatos: 443 fő
- Felső tagozatos: 467 fő
- Magántanuló: 9 fő
- Összesen: 910 fő

2. Gondozásba vett tanulók száma:

- BTM-es tanulók száma: 149 fő
- SNI-s tanulók száma: 32 fő
- HHH-s tanulók száma: 302 fő
- HH-s tanulók száma: 371 fő
- Veszélyeztetett tanulók száma: 61 fő

Az előző évekhez hasonlóan, két pedagógiai asszisztens látja el a belső gondozói feladatkört. Az év folyamán is nyomon követték a tanulási, magatartási, szociális, egészségügyi problémákkal küzdő tanulókat. Folyamatosan tartották a kapcsolatot a Gyermekjóléti Szolgálattal, a Gyámügyi Osztállyal, a Hajdú-Bihar Megyei Pedagógiai Szakszolgálattal, valamint a körzeti gyermekorvosokkal.

Ebben a tanévben is rendszeres volt a probléma megbeszélés a szülőkkel, a belső gondozók koordinálásával. Hasonlóan az előző évekhez nagyrészt az igazolatlan hiányzások, illetve a felszerelés hiánya, az ápolatlanság okozott gondot. Sok esetben a gyerekek egymással szembeni agresszivitása tette indokolttá az eseti megbeszéléseket. Problémajelzésre a Gyermekjóléti szolgálat felé 39 esetben került sor.

A hiányzások az előző évekhez képest nem csökkentek. A felső tagozaton az egyik legtöbb problémát az igazolatlan mulasztás és annak adminisztrációja jelentette. 11 alkalommal történt feljelentés a magas óraszámú hiányzás miatt. Alsó tagozaton is előfordultak hiányzások, ebből 2 esetben magas óraszámú hiányzás, ami feljelentést vont maga után.

Felzólítások, feljelentések a 2015/2016-os tanév félévi állapota szerint:

- Alsó tagozat: - felszólítás: 23 db
- feljelentés: 2 db
- Felső tagozat: - felszólítás: 98 db
- feljelentés: 11 db

A fejlesztésekre a továbbiakban is óriási szükség van, mivel évről-évre nő a BTM-es és az SNI-s tanulók száma. Jelenleg 149 fő BTM-es tanuló és 32 fő SNI-s tanuló részesül fejlesztő foglalkozásban. SNI tagozaton tanuló diákok integrálva lettek ettől a tanévtől. A vizsgálatra utalt gyerekek száma nem csökkent, sőt egyre több tanulóknak lenne szüksége érvényes szakvéleményre. Ebben a tanévben sajnos nem tudtak ösztöndíjas pályázatban részt venni.

A Gyermekjóléti Szolgálattal napi szinten tartják a kapcsolatot és megpróbálnak közösen megoldást találni a felmerülő helyzetek, gondok mielőbbi rendezésére.

Pályázatok útján lehetőséget kapnak a gyerekek a kirándulásokra, szakkörökön, valamint tréningeken való részvételre. Iskolai szakkörök száma összesen 38.

Az intézményben minden diák lehetőséget kap arra, hogy egészségesen, harmónikusan fejlődjön, tudását kamatoztatni tudja. A segítséget ehhez az iskola maximálisan biztosítja minden tanuló számára.

V. Felügyeleti Szerv által végzett szakmai ellenőrzés

A bölcsődében a következő ellenőrzésekre került sor:

- 1.) 2015-ben a HBM-i Kormányhivatal Debreceni Járási Hivatal Járási Népegészségügyi Intézetének munkatársa tartott hatósági ellenőrzést, az ellenőrzés egyik része arra terjed ki, hogy a bölcsőde átadáskor megállapított hiányosságok pótlásra kerültek-e illetve a Bölcsőde működése közegészségügyi követelményeknek megfelel-e. Az ellenőrzés hiányosságot nem tárt fel.
- 2.) 2015 novemberében a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztálya tartott ellenőrzést. Az ellenőrzés során kifogás nem merült fel.
- 3.) A gyermekjóléti Szolgálatnál komplex ellenőrzést végzett a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztálya, a HBM-i Kormányhivatal Debreceni Járási Hivatal Járási

Népegészségügyi Intézetének valamint az NRSZH munkatársával együttműködve. Lényeges problémát ebben az intézményben sem tártak fel.

4.) A Polgármesteri Hivatalban a múlt évben ellenőrzésre ellenőrzésére nem került sor.

VI. Jövőre vonatkozó javaslatok

A 2016. január 1-től életbe lépő jogszabályváltozások értelmében a családsegítő és gyermekjóléti szolgálatok összevonásra kerültek, új elnevezésük: Család- és Gyermekjóléti Szolgálat.

A család-és gyermekjóléti szolgálat minden év február 28-ig szakmai tanácskozást szervez, amelyen a jelzőrendszer tagjainak írásos tájékoztatót figyelembe véve átfogóan értékelik a jelzőrendszer éves működését, valamint áttekintik a település gyermekjóléti alapellátásának valamennyi formáját, és szükség szerint javaslatot tesznek működésük javítására.

A tanácskozáson az alábbi problémák fogalmazódtak meg:

Település szinten szükséges lenne nagyobb óraszámban **pszichológus** alkalmazására.

A jogszabályi változások értelmében városunk - miután Debrecen járás része vagyunk - bekerült a DMJV Család-és Gyermekjóléti Központ (Debrecen, Mester u. 1.) ellátási területébe. A központ speciális szolgáltatásai így a hajdúsámsoni lakosság számára is elérhetővé váltak, melyek az alábbiak: kapcsolattartási ügyelet, készenléti szolgálat, jogi tájékoztatásnyújtás, pszichológiai tanácsadás, családkonzultáció, családterápia, családi döntéshozó konferencia.

Fentiek értelmében **pszichológusi tanácsadást** a központ heti 3 órában biztosít helyben. Ez a típusú szolgáltatás a szolgálatnál ellátásban lévő esetek kezelését segítő tanácsadás.

Magas igény azonban gyermekpszichológusi ellátásra mutatkozik a településen, mely a pedagógiai szakszolgálat feladatkörébe tartozik. A szakszolgálat azonban helyben nem nyújt szolgáltatást.

Javaslat:

- **pedagógiai szakszolgálat** helyben történő elérésének megszervezése kirendeltség, területi iroda létrehozásával (amit az intézményi felépítés megenged)
- **EGYMI** létrehozása a településen, mely a pedagógiai szakszolgálat feladatköréből elláthatja a gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés és gondozás; a fejlesztő felkészítés; a logopédiai ellátás; a konduktív pedagógiai ellátás; a gyógytestnevelés tevékenységeit, mely az egyéb általánosan észlelt hiányosságokra nyújt megoldást

Fentiek megvalósítása érdekében szükséges egy előzetes szükségletfelmérést végezni.

A szolgáltatások iránti igényt a köznevelési intézmények, védőnői szolgálat, háziorvosok adatai alapján lehetne meghatározni.

Az érintett problémakörhöz kapcsolódó – gyermeknevelési problémák, családi funkciózavar- létrehozható intézmény lehet még a **Biztos Kezdet Gyerekház**.

A településen a **Kormányhivatal Gyámügyi Osztálya** hetente csak egy napon, péntekenként biztosít **ügyfélfogadást**. Tekintettel azonban a nagy lakosság- és esetszámra, ezt az időt emelni indokolt lenne.

Továbbra is problémát jelent a **közösségi terek hiánya**, ahol gyermek, ifjúsági programokat lehetne szervezni.

A település intézményhálózatából teljesen hiányzik az **átmeneti elhelyezés** lehetősége. Hajdúsámsoniak családok átmeneti otthonait országos ellátási területű intézményekben vehetik igénybe, gyermekek átmeneti elhelyezésére azonban semmilyen lehetőség nincs.

Prevenációs célkitűzések:

Szükséges lenne **pályázati lehetőségeket** megragadni alapfeladaton túli szolgáltatások biztosítása érdekében, mely elérése céljából szükséges javítani az együttműködést az önkormányzat illetékes szakemberei és a gyermekvédelem területén tevékenykedő szakemberek között.

A település intézményei, **civil szervezetei, egyházai** által gyermekvédelem terén nyújtott szolgáltatásairól, programjairól naprakész információáramoltatás településen belül, rászorulóknak, érintettek hozzáférése érdekében elősegítése.

A gyermek- és fiatalok **bűnelkövetővé és áldozattá válásának** megelőzésében jelentős szerepe van a családnak, a gyermek- és ifjúságvédelemnek, az oktató és nevelő intézményeknek, a civil szervezeteknek, az egyházaknak, - a helyi koordináció megteremtésében az önkormányzatoknak és a

rendőrségnek egyaránt, ezért a jelzőrendszeri tagokkal tovább kell folytatni az előző években már kialakult együttműködést. A közös, folyamatos munkakapcsolat a bűnmegelőzés tekintetében igen fontos tényező.

Egymás munkáját segítve a megelőzést célzó kiadványok széleskörű terjesztésével hatékonyabban lehetne fellépni a bűnmegelőzés érdekében

A szülőknek, de ezen túlmenően az iskoláknak, gyermekvédelmi intézményeknek gondoskodni kellene arról, hogy **gyermekeink szabadidejüket hasznos dolgokkal tölthessék el.**

VII. Civil szervezetek

Településünkön civil szervezet - mely kifejezetten gyermekvédelmi feladatok lát el - nincs. A Családok a Családokért Egyesület, a Hajdúsámsoni Romákért Egyesület, illetve a Roma Nemzetiségű Önkormányzat szervez szabadidős programokat: családi nap, családi kirándulások, nyári táboroztatás. A Hajdúsámsoni Romákért Egyesület tehetség műhelyt működtet, melynek feladata a tehetséggondozás. Létrejött a Sámson Erejével a Romákért Alapítvány, többek között hagyományőrző foglalkozásokkal, a családi életre való neveléssel, nyári táboroztatással igyekszik a gyermekek számára hasznos programokat szervezni. A városunkban lévő egyházak mindegyike tart családi napokat, hosszabb-rövidebb táborokat, kirándulásokat szerveznek a gyermekek részére.

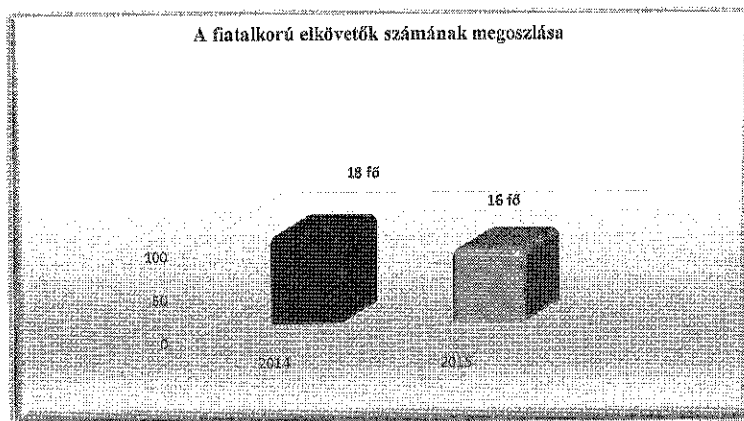
VIII. A gyermekkorú és fiatalkorú bűnelkövetők számának alakulásáról

A település nem rendelkezik bűnmegelőzési koncepcióval.

A regisztrált bűnelkövetők számának alakulása a terhelt lakhelye szerint:

Hajdúsámson város	ismertté vált bűnelkövetők
2014. év	144
2015. év	145

A regisztrált fiatalkorú bűnelkövetők számának alakulása a terhelt lakhelye szerint:

A regisztrált fiatalkorú bűnelkövetők által elkövetett bűncselekmények:

Elkövetett bűncselekmény:	Bűnelkövetők száma:
Testi sértés	5
Garázdaság	5
Lopás	3
Egyéb	3
Összesen	16

Az összesített adatok alapján jól látható, hogy 2014. évhez képest mindösszesen 1 fővel nőtt a regisztrált elkövetők száma Hajdúsámsonban. A fiatalkorú bűnelkövetők száma az ismertté vált bűnelkövetők 11 %-át teszi ki, akik a 2015. évben legtöbb esetben lopás, garázdaság és testi sértés elkövetőivé váltak.

A regisztrált fiatalkorú bűnelkövetők által elkövetett bűncselekmények viszonyulása:

Bűncselekmény típus	felnőtt- és időszerű (fő)	fiatalkorú (fő)
Testi sértés	13	5
Garázdaság	26	5
Lopás	22	3
Egyéb	68	3
Összesen	129	16

A jellemző bűncselekmények vizsgálata során megállapítható, hogy a testi sértések 23 %-át, a garázdaságok 16 %-át, a lopások 12 %-át és az egyéb bűncselekmények 4 %-át fiatalkorúak követték el Hajdúsámsonban.

Az eltulajdonított tárgyak között általában pénz, és egyéb értékek is szerepeltek. Az erőszakos cselekmények elkövetése estében jellemző volt a vélt vagy valós sérelmek felhánytorgatása. A kamaszkor „előszobájában” lévő gyermekkorúak megfelelő szülői kontroll hiányában, megtalálva egymás társaságát próbálgatják erejüket. Mindemellett szemtelenek a felnőttekkel, leginkább tanáraikkal szemben.

Országos tapasztalatok szerint a gyermek- és fiatalkorúak bűnözővé válásában közrejátszanak a rossz családi és anyagi körülmények, továbbá a kortárs csoport negatív befolyásolása is eltérítheti őket a jogkövető magatartástól.

A gyermek- és fiatalkorúak áldozattá válásának okai

A regisztrált bűncselekmények természetes, fiatalkorú sértetteinek vonatkozásában az adatbázis csak járási és megyei szintű adatokkal rendelkezik, ezért a sértettek száma Hajdúsámson vonatkozásában nem meghatározható. Az elmúlt évek büntetőeljárás adatait figyelemmel kísérve elmondható, hogy a korcsoport áldozattá válásában a figyelmetlenség és felelőtlenység nagy szerepet játszik. Az áldozatok többsége olykor elmulasztja a szükséges vagyoni védelmet, továbbá kiszolgáltatott, függő viszonyban él, vagy védekezésre képtelen. A gyermek- és a fiatalkorú áldozatokra jellemző, hogy az elkövetővel szemben mind pszichikailag, mind fizikailag kiszolgáltatott helyzetben vannak, amelyhez társul az életkorukból adódó hiszékenységük. Az óvatosságuk hiánya, a túlzott bizalom, vagy az értékeikkel való dicsekvési vágy miatt válnak sokszor az elkövetők potenciális célpontjaivá.

Az elkövetővé és sértetté válás lehetőségét is magában hordozza az, hogy a fiatalok a számítástechnikai rendszerek folyamatos terjedésével olyan internetes közösségi oldalakat látogatnak, melyek személyiségük fejlődésére negatívan hatnak. Ezen korosztályok áldozattá válásának megelőzésében jelentős szerepe van a családnak, melynek tagjai minimális informatikai ismeretek elsajátításával hatékonyabban léphetnek fel az elkövetővé válás megelőzése érdekében. A gyermek- és fiatalkorúak bűnelkövetővé és áldozattá válásának megelőzésében jelentős szerepe van a családnak, a gyermek- és ifjúságvédelemnek, az oktató és nevelő intézményeknek, a civil szervezeteknek, az egyházaknak, a helyi koordináció megteremtésében az önkormányzatoknak és a rendőrségnek egyaránt, ezért a jelzőrendszeri tagokkal tovább kell folytatni az előző években már kialakult együttműködést. A közös, folyamatos munkakapcsolat a bűnmegelőzés tekintetében igen fontos tényező.

Bár az értékelte időszakban csökkent a gyermek- és fiatalkorú személyek által elkövetett bűncselekmények száma, a kapitányság a jövőben is az elmúlt évek munkáját folytatva további megelőző lépéseket tesz annak érdekében, hogy az illetékességi területünkön élő és felnövekvő fiatalok a szabályok és normák betartása mellett, büntetlen előéletű, törvénytisztelő állampolgárként illeszkedjenek be társadalmunkba.

Egymás munkáját segítve, a megelőzést célzó kiadványok széleskörű terjesztésével hatékonyabban lehetne fellépni a bűnmegelőzés érdekében. A szülőknek, de ezen túlmenően az iskoláknak, gyermekvédelmi intézményeknek gondoskodni kellene arról, hogy a gyermekek szabadidejüket hasznos dolgokkal tölthessék el.